

Na podstawie art. 59 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572 z późn. zm.) oraz art. 4 ust. 1 pkt 1, art. 12 pkt 8 lit. i ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1592 z późn. zm.) Zarząd Powiatu zawiadamia, że Rada Powiatu w Jaworze zamierza zlikwidować, z końcem roku szkolnego 2007/2008, tj. z dniem 31 sierpnia 2008 r., Zespół Szkół Zawodowych im. Adama Mickiewicza w Jaworze, tj. wszystkie szkoły wchodzące w skład Zespołu i włączyć je w skład Powiatowego Centrum Kształcenia Zawodowego w Jaworze.

Powiat potrzebuje silnego centrum kształcenia zawodowego

Konieczne są zmiany systemowe: lepiej łączyć niż likwidować

Zarząd Powiatu od początku 2007 r. prowadził szczegółową analizę struktury organizacyjnej oraz funkcjonowania szkół, dla których organem prowadzącym jest samorząd powiatu jaworskiego, dostrzegając wady tej struktury i sposobu finansowania. Z przedstawionych przez Wydział Edukacji, Zdrowia i Polityki Społecznej informacji wynikało, że w ostatnich latach systematycznie zmniejszała się liczba uczniów, a w konsekwencji również wysokość należnej powiatowi subwencji oświatowej. Stwierdzono również, że we wszystkich szkołach poziom naboru jest zdecydowanie mniejszy od planowanego przez dyrektorów jednostek i przedstawianego do zatwierdzenia Zarządowi Powiatu. Prowadzone kierunki nie zabezpieczały w pełni potrzeb lokalnego rynku pracy, niektóre występowały jednocześnie w dwu szkołach, co powodowało dodatkowe trudności z tworzeniem określonych oddziałów. Mając powyższe na uwadze, konieczne stało się przeprowadzenie systemowych zmian w istniejącej sieci szkół ponadgimnazjalnych. Po wnikliwym przeanalizowaniu struktury tej sieci Zarząd doszedł do wniosku, że nie jest możliwe jej utrzymanie bez negatywnych konsekwencji dla dalszego jej funkcjonowania i realizowania celów edukacyjnych. Racjonalizacja tej sieci wymagałaby likwidacji jednej ze szkół w najbliższym okresie, zwłaszcza, że decyzja ta i tak zostałaby wymuszona przez czynnik demograficzny. Ostatecznie jednak Zarząd Powiatu postanowił, że lepszym rozwiązaniem w aktualnej sytuacji będzie połączenie dwu szkół zawodowych w ramach istniejącego Powiatowego Centrum Kształcenia Zawodowego przy ul. Wrocławskiej.

Bez zaskakiwania i przy minimalnych kosztach społecznych

Zamiarem Zarządu nie było jednak dokonywanie radykalnych zmian w tej strukturze bez przygotowania kompleksowych rozwiązań organizacyjnych gwarantujących ich wdrożenie w warunkach ograniczających do minimum tzw. koszty społeczne (należy przez to rozumieć zapewnienie pracy nauczycielom i pracownikom likwidowanej szkoły). Stąd też Zarząd zdecydował podjąć ostateczną decyzję co do kierunku zmian po uzyskaniu informacji na temat przebiegu rekrutacji do szkół ponadgimnazjalnych na rok szkolny 2007/08.

Nie jest prawdą, że Zarząd Powiatu działał w tej sprawie „zaskoczony”. Członkowie Zarządu spotykali się w celu omówienia tego problemu z pracownikami szkoły, przedstawicielami rodziców oraz związków zawodowych działających w środowisku oświaty, uczniami i słuchaczami szkoły przy ul. Wiejskiej. Do szło też do spotkania z posłanką Elżbietą Wittek, nauczycielami i rodzicami innych szkół ponadgimnazjalnych w Jaworze. Argumenty przemawiające za likwidacją szkół zostały także przedstawione radnym. W tym kontekście istotnego znaczenia nabiera termin rozpoczęcia procedury likwidacji szkół wchodzących w skład Zespołu Szkół Zawodowych, a w szczególności moment rozpoczęcia przez Zarząd Powiatu rozmów z nauczycielami i pracownikami. Stawiany zarzut, że Zarząd Powiatu za późno przystąpił do tych rozmów, że powinien to zrobić znacznie wcześniej, jeszcze przed zakończeniem roku szkolnego 2006/07 jest bezzasadny. Gdyby Zarząd Powiatu postąpił zgodnie z oczekiwaniami nauczycieli i kierownictwa Zespołu Szkół Zawodowych i poinformował o zamiarze likwidacji szkoły przed zakończeniem roku szkolnego, a więc przed rozpoczęciem rekrutacji na kolejny rok szkolny, jej przebieg byłby dla szkoły jeszcze gorszy. Z pewnością można stwierdzić, że ZSZ miałby poważne kłopoty z przeprowadzeniem naboru uczniów do klas pierwszych w ogóle.

Zapobiec negatywnym skutkom niżu demograficznego

Przepisy ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty nie przewidują wprost możliwości łączenia szkół, ale może to odbywać się poprzez włączenie jednej szkoły do drugiej tylko po uprzednim zlikwidowaniu jednej z nich. Zgodnie z art. 59 ust. 1 Ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty organ prowadzący szkołę publiczną może zlikwidować tę szkołę z końcem roku szkolnego i jest zobowiązany, co najmniej na 6 miesięcy przed terminem likwidacji, zawiadomić o zamiarze likwidacji szkoły rodziców uczniów, właściwego kuratora oświaty oraz organ wykonawczy jednostki samorządu terytorialnego właściwej do prowadzenia szkoły danego typu. Ponadto obowiązkiem organu prowadzącego likwidującą szkołę jest zapewnienie uczniom możliwości kontynuowania nauki w innej szkole publicznej tego samego typu, a także odpowiednio o tym samym lub zbliżonym profilu kształcenia ogólnozawodowego albo kształcącej w tym samym lub zbliżonym zawodzie.

Likwidacja Zespołu Szkół Zawodowych ma więc jedynie charakter formalny, bo faktycznie oznacza połączenie z Powiatowym Centrum Kształcenia Zawodowego. W chwili obecnej powiatowy system kształcenia zawodowego obejmuje następujące szkoły: Zespół Szkół Agrobiznesu w Bolkowie, Powiatowe Centrum Kształcenia Zawodowego w Jaworze oraz Zespół Szkół Zawodowych w Jaworze. Za racjonalizacją tej sieci już od roku szkolnego 2008/09 przemawiają przede wszystkim względy demograficzne. Z prognozy sytuacji demograficznej na najbliższe lata jednoznacznie wynika, że liczba dzieci, absolwentów gimnazjów w powiecie jaworskim, będzie systematycznie się zmniejszała. Jest to tendencja obserwowana od 2001 roku (do 2008 r. liczba absolwentów gimnazjów zmniejszyła się o jedną trzecią, tj. z 975 w 2001 r. do 665 w 2008 r., a do 2016 r. zmniejszy się o kolejnych 200 uczniów, tj. z 665 do 468), która może ulec zahamowaniu dopiero na przełomie lat 2015/2016.

Od roku szkolnego 2006/07 Zespół Szkół Zawodowych ma poważne problemy z naborem do klas pierwszych we wszystkich typach szkół, rekrutując tylko po jednym oddziale. W chwili obecnej szkoła ma ograniczone możliwości rozwoju, głównie ze względu na ogólną liczbę uczniów w gimnazjach w powiecie oraz liczbę i rodzaj prowadzonych kierunków kształcenia. Mała liczba oddziałów powoduje, że znaczna część nauczycieli zatrudniona jest w szkole w niepełnym wymiarze czasu pracy i na czas określony, tj. do 31.08.2008 r. (na ogólną liczbę 27 nauczycieli, 16 zatrudnionych jest na czas określony, z czego tylko 5 w wymiarze przekraczającym 18 godzin tygodniowo). Sytuacja taka nie sprzyja budowaniu wieloletnich planów rozwojowych szkoły, stabilizowaniu kadry nauczycielskiej i konstruowaniu atrakcyjnej oferty edukacyjnej dla absolwentów gimnazjów.

Nie kształcić przyszłych bezrobotnych

Wyniki nauczania osiągane przez absolwentów Zespołu Szkół Zawodowych na egzaminach zewnętrznych są niezwykle istotnym argumentem przemawiającym za koniecznością reorganizacji powiatowego systemu kształcenia zawodowego. W ostatnich latach nie były one nawet zadawalające. Średnia „zdawalność” egzaminu maturalnego w ostatnich 3 latach w liceum profilowanym, mierzona stosunkiem liczby uczniów, którzy zdali ten egzamin do liczby absolwentów szkoły wynosi zaledwie 16 proc. W technikum wskaźnik ten wynosił w ostatnich 2 latach 28 proc. Jeszcze gorzej wygląda sytuacja, jeżeli chodzi o „zdawalność” egzaminu zawodowego: w technikum handlowym w roku szkolnym 2005/06 egzamin ten zdało zaledwie 4 uczniów na 21 absolwentów (19 proc.), w

roku szkolnym 2006/07 żaden z 25 absolwentów nie zdał egzaminu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe, a w szkole policealnej (technik handlowiec) na 10 absolwentów tylko 1 pomyślnie złożył egzamin zawodowy (10 proc.). Tymczasem w dwóch pozostałych szkołach prowadzących kształcenie zawodowe, tj. w PCKZ i ZSZA w Bolkowie wyniki egzaminów maturalnych i zawodowych były zdecydowanie wyższe. Porównanie wyników nauczania mierzonych efektami egzaminów zewnętrznych wypada więc zdecydowanie na korzyść tak PCKZ, jak i ZSZA. Dodatkowymi atutami PCKZ, przemawiającymi za słuszością koncepcji budowania na jego bazie silnego centrum kształcenia zawodowego, jest posiadanie Ośrodka Egzaminacyjnego w zawodach sprzedawca i technik-informatyk oraz prowadzenie Ośrodka Szkolenia Kursowego.

Gdy zmiany są konieczne, nie wolno ich odkładać na później

Rok szkolny 2008/09 jest najkorzystniejszym momentem na wdrożenie zmian w strukturze organizacyjnej szkolnictwa zawodowego ze względu na korzystne uwarunkowania prawne i organizacyjne stwarzające realne możliwości zapewnienia nauczycielom i pracownikom dalszego zatrudnienia (nabycie praw emerytalnych przez niektórych nauczycieli i pracowników innych szkół, rezerwa godzin ponadwymiarowych). Z informacji uzyskanych od dyrektorów szkół wynika, że jeszcze w tym roku z uprawnień emerytalnych może skorzystać 17 nauczycieli. Odkładanie tej decyzji na termin późniejszy pogarsza te warunki i znacznie utrudnia bezkonfliktowe przeprowadzenie zmian. Należy poważnie liczyć się także ze zmniejszonym naborem uczniów do Zespołu Szkół Zawodowych o przynajmniej dwa oddziały, przy założeniu, że na zbliżonym do tegorocznego poziomie kształtować się będzie nabór do pozostałych szkół ponadgimnazjalnych na terenie Jawora. W roku szkolnym 2007/08 Zespół Szkół Zawodowych opuszczają absolwenci aż 5 oddziałów, a to oznacza konieczność podjęcia przez dyrektora określonych decyzji kadrowych jeszcze w tym roku szkolnym (najpóźniej do 31 maja), polegających na ograniczeniu etatu (liczby przydzielonych godzin) nauczycielom niektórych przedmiotów lub nawet rozwiązania umowy o pracę, ponieważ ogólna tygodniowa liczba godzin może ulec zmniejszeniu nawet o ok. 70 godzin (przynajmniej 4 pełne etaty nauczycielskie). Zatem przy obecnej sieci szkół ponadgimnazjalnych najbardziej racjonalne jest zlikwidowanie Zespołu Szkół Zawodowych i zapewnienie kontynuacji nauki uczniom w Powiatowym Centrum Kształcenia Zawodowego oraz zapewnienie pracy nauczycielom i pozostałym pracownikom tej szkoły w PCKZ i innych szkołach i jednostkach organizacyjnych powiatu.

Lepsze warunki nauki dla wszystkich

Rozwiązanie Zespołu Szkół Zawodowych oraz likwidacja wchodzących w jego skład szkół i włączenie istniejących w nim dotychczas oddziałów do PCKZ nie spowoduje pogorszenia warunków nauki dla uczniów i słuchaczy. Połączenie Zespołu Szkół Zawodowych z PCKZ ma właśnie na celu zapewnienie uczniom lepszych warunków nauki. Odnosi się to do uczniów obu łączonych szkół, gdyż uczniowie PCKZ będą mieli lepsze warunki odbywania zajęć z wychowania fizycznego (lepsze wykorzystanie sali gimnastycznej przy ul. Wiejskiej), a uczniowie dotychczasowego ZSZ skorzystają z lepszej bazy dydaktycznej PCKZ. Posiadana przez PCKZ sala gimnastyczna jest bardzo mała (200 m²) i nie odpowiada wymaganiom szkoły ponadgimnazjalnej i potrzebom dydaktycznym kilkuset uczniów. Tymczasem pełnowymiarowa sala gimnastyczna w ZSZ (1.800 m²) nie jest w pełni wykorzystywana przez jego uczniów w ramach lekcji wychowania fizycznego, a powiatu jaworskiego nie stać na wybudowanie nowej sali gimnastycznej dla PCKZ. Połączenie tych szkół umożliwi bardziej racjonalne wykorzystanie bazy dydaktycznej. Poprawie ulegnie także opieka pedagogiczna nad uczniami, gdyż po połączeniu obu szkół liczba przypadających szkole etatów pedagoga szkolnego wzrośnie do dwóch (przy obecnym 0,5 etatu w ZSZ i 1,5 etatu w PCKZ). Połączenie nie spowoduje też pogorszenia współczynnika zmienności w PCKZ, gdyż już teraz uczniowie tej szkoły uczą się na jedną zmianę (z wyjątkiem słuchaczy szkoły policeal-

nej dla dorosłych), a od nowego roku szkolnego uczniowie byłego ZSZ nadal będą korzystać z obiektu przy ul. Wiejskiej. Nie pogorszy się więc poczucie bezpieczeństwa uczniów likwidowanego ZSZ, gdyż obiekt ten w dalszym ciągu będzie wykorzystywany na cele dydaktyczne przez PCKZ. Nie nastąpi więc zwiększenie liczby uczniów w obiekcie PCKZ przy ul. Wrocławskiej kosztem zmniejszenia liczby uczniów w obiekcie przy ul. Wiejskiej. Warto też mieć na uwadze fakt, że obie szkoły, niezależnie od swojej wielkości, należą do szkół bezpiecznych. Potwierdzają to protokoły przeglądu tych szkół w zakresie bezpieczeństwa dzieci i młodzieży i sprawowania nad nimi prawidłowej opieki, przeprowadzonego przez zespoły powołane przez Kuratorium Oświaty we Wrocławiu w 2007 roku, m.in. na podstawie uchwały Rady Ministrów z dnia 7 listopada 2006 r. w sprawie działań administracji rządowej przeciwko przemocy w szkołach i placówkach. Poziom bezpieczeństwa oceniany jest dobrze przez uczniów, nauczycieli i pracowników obu szkół, podobnie też charakteryzowane są występujące zagrożenia mierzone częstotliwością zdarzeń zagrażających bezpieczeństwu uczniów.

Szkolnictwo zawodowe wymaga modernizacji

Powiat jaworski od stycznia 2007 r. uczestniczy w przygotowaniach do realizacji projektu sieciowego (uczestniczą w nim wszystkie powiaty województwa) dotyczącego modernizacji szkolnictwa zawodowego w całym województwie, finansowanego ze środków Unii Europejskiej. W ramach tego projektu uczestniczące w nim powiaty otrzymują środki finansowe na modernizację szkolnictwa zawodowego na swoim terenie, w szczególności na zakup wyposażenia niezbędnego do zapewnienia odpowiednich warunków i poziomu kształcenia w poszczególnych zawodach. Powiat Jaworski na ten cel otrzyma ok. 1 mln złotych. Od początku prac nad tym projektem aktywnie uczestniczy w nim Powiatowe Centrum Kształcenia Zawodowego jako jego główny beneficjent. Z nowoczesnego zaplecza technicznego PCKZ, w przyszłości korzystać będą uczniowie obu łączonych szkół. Skoncentrowanie potencjału w PCKZ powinno przyczynić się także do wzrostu konkurencyjności tego ośrodka kształcenia zawodowego w stosunku do powiatów ościennych. Fakt, że wszystkie oddziały zostaną włączone do PCKZ, a uczniowie będą mogli kontynuować naukę w wybranych przez siebie kierunkach i zawodach dowodzi, że oferta edukacyjna nie zostanie zubożona.

W planach inwestycyjnych powiatu, co jest zapisane w przyjętym przez Radę Powiatu stosowną uchwałą „Wieloletnim Planie Inwestycyjnym”, przewidziana jest ponadto poprawa bazy sportowej oświaty poprzez budowę wielofunkcyjnych boisk sportowych w trzech szkołach ponadgimnazjalnych, tj. w I Zespole Szkół Ogólnokształcących przy ul. Kościuszki w Jaworze, w PCKZ przy ul. Wrocławskiej w Jaworze oraz w Zespole Szkół Agrobiznesu w Bolkowie. Niezbędna dokumentacja na budowę boiska w PCKZ jest już wykonana, a Powiat ubiegać się będzie o środki z funduszy europejskich w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego. Powiatowe Centrum Kształcenia Zawodowego posiada ponadto opracowaną dokumentację na modernizację warsztatów szkolnych, zakładającą rozwój w najbliższych latach kształcenia w zawodach mechanicznych.

Koszty są ważne, ale nie najważniejsze

Planowane przez Zarząd Powiatu zmiany organizacyjne w sieci szkół kształcenia zawodowego mają także na celu racjonalizację kosztów funkcjonowania systemu edukacji w powiecie poprzez lepsze wykorzystanie części oświatowej subwencji ogólnej. Jest faktem niezaprzeczalnym, że kształcenie zawodowe jest drogie. Powiatu jaworskiego, poważnie zadłużonego, nie stać na finansowanie systemu edukacji niespełniającego swojej zasadniczej funkcji. Uczniowie, którzy po ukończeniu kilkuletniego cyklu kształcenia nie zdają egzaminu zawodowego i nie uzyskują kwalifikacji uprawniających do wykonywania określonego zawodu potwierdzają konieczność dokonania zmian w powiatowym systemie edukacji. Nie można także całkowicie pomijać aspektu ekonomicznego tej decyzji, który – choć dla Zarządu Powiatu nie jest najistotniejszy w tej sprawie – spowoduje bardziej racjonalne wykorzystanie środków budżetowych powiatu.

Zarząd Powiatu w Jaworze